

Pöytäkirja 4/2023
12.1.2024

1/5

Suomen ILO-neuvottelukunnan kokous

Aika perjantai 20.10.2023 klo 10.00-11.32
Paikka Teams-kokous

Läsnä Päivi Kantanen, TEM, puheenjohtaja
Hanna-Mari Pekuri, STM
Johanna Antikainen, KT
Paula Ilveskivi, SAK
Miia Kannisto, Akava
Katja Miettinen, EK
Tanja Mikkonen, VM
Albert Mäkelä, SY
Anna Vitie, UM
Timo Voipio, STM
Antti Närhinen, TEM
Katariina Jämsén, TEM
Erja Matikainen, TEM, sihteeri

Asialista

1 Kokouksen avaus Puheenjohtaja avasi kokouksen. Edellisiin sopimusjaoston ja neuvottelukunnan pöytäkirjoihin ei esitetty huomioita. KT on esittänyt Ritva Liivalan tilalle edustajakseen Johanna Antikaisen, joka toivotettiin tervetulleeksi. STTK ei ole esittänyt vielä työpaikkaa vaihtaneen Katariina Sahlbergin tilalle edustajaa.

2 ILO:n [hallintoneuvoston kokous](#) (GB 349th) 30.10. - 9.11.2023 ja erityisistunnot ([bis](#) ja [ter](#)) 10. - 11.11.2023

Puheenjohtaja totesi osallistuvansa Antti Närhisen kanssa seuraavalla viikolla pohjoismaiseen ILO-kokoukseen Islannissa.

a) Erityisistunnot: Yleissopimus 87, lakko-oikeuden kuuluminen sopimukseen

Erityisistunnon taustalla on työntekijäpuolen ja hallitusten esitys siitä, että lakko-oikeusasia siirrettäisiin kansainvälisen tuomioistuimen pikakäsittelyssä ratkaistavaksi. Tästä päätettäisiin mahdollisesti 10.11. ja 11.12. erityisistunnossa käsitellään työnantajapuolen ja Turkin esitys lisätä kiireellisesti lakko-oikeutta koskeva standardin käsittely vuoden 2024 työkonferenssin agendalle. Parhaillaan päätettävänä on se, miten asiaa käsitellään istunnoissa eli Committee of the Whole -mallissa myös hallintoneuvostoon kuulumattomilla mailla, kuten Suomella, olisi puheoi-

keus. Jos päädytään normaaliin käsittelyyn, puheoikeus on Pohjoismaiden osalta Ruotsilla, varalla Islanti. Suomi toimii asiassa osana EU:ta ja muut alueet ovat tiettävästi osin eri mieltä asiasta. Vaihtoehdot ovat joko asian vieminen kansainväliseen tuomioistuimeen tai ILO:n oman tribunalin perustaminen asiaa varten. EU:n kannan mukaan nuo käsittelyt ovat kaksi eri raidetta, joita ei haluta yhdistää.

b) Tulevien työkonferenssien asialistat ja työkonferenssin seuranta

Vuonna 2024 ovat aiheina biologiset vaarat (ensimmäinen käsittely), ajankohtaiskeskustelu työelämän perusoikeuksista, yleiskeskustelu hoi-vataloudesta (Decent Work and Care Economy) ja applikaatiokomitea toimii tavanomaisesti. Lisäksi agendalla on neljän yleissopimuksen (45, 62, 63 ja 85) kumoaminen, josta on jo toimitettu lausunto ILOlle.

Asian saaminen työkonferenssin asialistalle vaatii kaksi käsittelyä hallintoneuvostossa (esim. syksy ja kevät) ja hallintoneuvoston päätöksen jälkeen se tulee konferenssi-aiheeksi kahden vuoden kuluttua. Kemialliset vaarat –standardiaihe on ehdotuksena vuoden 2026 konferenssi-aiheeksi. Yhtenä aiheena on ergonomiaan, manuaaliseen käsittelyyn ja koneiden valvontaan liittyvien standardien mahdollinen käsittelyaika ja yksityiskohdat. Vuoden 2026 konferenssi-aiheista päätetään maaliskuussa 2024. Alustatalousaihe (standardikäsittely) on jo päätetty ja se on konferenssin agendalla vuonna 2025 ja 2026.

c) Tilannekatsaus pääjohtaja Hounghon aloite: A Global Coalition for Social Justice

Anna Vitie kertoi ILO:n pääjohtajalta EU:n pj-kokouksen yhteydessä saatuja tietoja globaalin sosiaalisen oikeudenmukaisuuden koalition tilanteesta. Koalitiio käynnistyy maaliskuussa 2024 ja sen tavoitteena on sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja ihmisoikeuksien edistäminen. Kaikkiin EU-maiden esittämiin kysymyksiin ei saatu tapaamisessa vastauksia. Koalition tarkoituksena on tuoda ILO:n ja sen sidosryhmien rakentava panos YK:n Sosiaalihuippukokouksen (Social Summit 2025) valmisteluihin, jossa tavoitteena on päivittää kestävä kehityksen sosiaalisen ulottuvuuden agenda Agenda 2030:n jälkeiseen aikaan. Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ajureita tarkastellaan. Jos koalitiioaloitteen eteneminen hyväksytään hallintoneuvostossa, selvitetään partneriksi halukkaat järjestöt ja jäsenmaat ja asiaa käsitellään kevään hallintoneuvostossa sekä vuosien 2024 ja 2025 työkonferensseissa.

Puheenjohtajan mukaan aloitteesta ei ole vielä keskusteltu ministeriöiden välillä. EU-maat ja Pohjoismaat selvittävät kantaansa. Aloitteen tavoitteet kohdistuvat eniten Aasiaan ja Afrikkaan. Antti Närhinen totesi koherenssin edistämisen toimissa olevan keskeistä. Koalitiio voisi tuottaa yhdessä uutta tilannekuvaa sosiaalisesta tilanteesta. Koalitiio ei luo uusia rakenteita, vaan sen työ linkitetäisiin normaaliin hallintoneuvosto- ja työkonferenssiraportointiin. Koalition on tarkoitus olla ILO:n toimintaan osallistuvia tahoja laajempi ja tuoda mukaan mm. kansainvälisiä rahoituslaitoksia (IMF ja Maailmanpankki). YK:ssa on vahva imu koalitiolle.

STM:n Timo Voipion mukaan koalitiosta ei ole tarkoitus syntyä kilpailevaa toimintaa ILO:n sisällä. YK:n ensimmäinen Social Summit järjestettiin vuonna 1995 ja nyt vuonna 2025 on tarkoitus päivittää kestävä kehityksen sosiaalisen ulottuvuuden laaja agenda, johon kuuluvat mm. köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen, ihmisarvoinen työ, sosiaalinen suojele, opetus ja koulutus, terveys, ruokaturva, vesi ja sanitaatio,

sukupuolten tasa-arvo, inkluusio ja syrjimättömyys sekä yhteisöjen keskinäinen luottamus ja yhteistyö. ILO:n koalitio on dialogimekanismi, jolla ILO osallistuu "friends of social development" työhön ja pääsykortti vuoden 2025 Summit työhön. Suomi rahoittaa koalition työtä erillisellä UM:n (KEO-40) rahoittamalla 900.000 euron hankkeella. Tämän päälle ei Suomelle tule koaliitiosta muuta erillistä maksuosuutta. Kuluja tulisi ainoastaan koalition työtä seuraavien virkamiesten matkoista. STM:ssä on päätetty STM:n kansainvälisten asiain yksikön (KVY) seuravan ILO:n globaalikoalition työtä osana YK:n Social Summit -valmistelujen seuranta. STM:lle rakentava vaikuttaminen Social Summit -valmisteluihin – ja etenkin hyvinvointitalouden nostaminen Social Summitin asialistalle – on yksi globaalien toiminnan päätavoitteista.

Pääjohtajan tapaamisessa saadun tiedon mukaan korostettiin toiminnan saamista maatasolle. Koalition rahoitus tulisi ILO:n nykyisestä budjetista ja tavoitteena on luoda ns. Euroopan sosiaalipilaria vastaava sitoumus globaalitasolla.

Koalitiioon liittyminen käsitellään Suomessa hallintoneuvoston kokouksen jälkeen, kun asiasta saadaan enemmän lisätietoa. Asiaa käsitellään EU:n ILO-asioiden koordinaatiossa.

d) Väkivallan ja häirinnän poistaminen työelämästä –strategian implementointi

Hanna-Mari Pekuri totesi päätöslauselmaan liittyvä strategian olevan kolmikohtainen (yleissopimuksen ratifiointiedellytykset ja toimeenpano, tietoisuuden lisääminen, kansainvälinen yhteistoiminta ja kumppanuus) ja tulevaisuuteen jatkuva.

Strategiassa on esillä kyvykkyyden rakentaminen sopimuksen täytäntöönpanoon ja uusiin haasteisiin vastaaminen. Asioita on yhdistetty laajasti ja yli OSH-kehikon ja väkivallan ja häirinnän poistamisen valtavirtaistamiseen ILO työssä. Syrjinnän torjunta, tasa-arvo, etätyö, tietoisuuden edistäminen näistä asioista, kuten myös sosiaaliset normit ja stereotyyppien haastaminen, liittyvät tähän työhön.

e) Työsuojelun globaali OSH-strategia 2024-2030 ja sen toteuttaminen

Hanna-Mari Pekuri ilmoitti, että asiaan perehtyneen Päivi Hämäläisen mukaan asiakirjassa on huomioitu hyvin mm. työelämän muutokset ja uudet riskit, ilmastonmuutos ja psykososiaaliset riskit, mutta se huomioi myös nykyiset ongelmat. Lisäksi on hyvin nostettu elinikäinen OSH-asioiden oppiminen/huomioiminen. Ainoa asia, joka kiinnitti huomiota, oli Global network ja mikä on sen suhde työsuojelukoalitioon.

f) Maatapaukset: Venezuela, Bangladesh, Nicaragua ja Guatemala, Ukrainan tilanne ja Valko-Venäjän tilanne

Puheenjohtajan mukaan Myanmaria ja Guatemalaa koskevat raportit ovat valmistuneet.

Anna Vitie ilmoitti, että ILO on perustamassa Ukrainassa Kiovaan 10 työntekijän toimistoa. Puolet Moskovan toimiston työntekijöistä on sijoitettu Budapestiin, ja työskentely on hybridiä. Moskovan toimiston muuttoa YK-taloon eli pois Venäjän ulkoministeriön vuokratiloista harkitaan. Ukrainan pakolaisia on arvioitu olevan 11 miljoonaa, joista 6,2 miljoonaa on lähtenyt maasta.

ILO:n kolmikantainen lähetystö ei ole päässyt vierailulle Valko-Venäjälle. Todettiin, että hallintoneuvoston työntekijäpuolen edustaja on siellä edelleen vangittuna.

g) Palestiinalaisalueiden kehitysyhteistyötilanne

Tuotiin esiin, että hallintoneuvoston agendalla oleva raportti Palestiinalaisalueiden kehitysyhteistyöstä saattaa muodostua vaikeaksi asiaksi alueen pahenevan humanitaarisen tilanteen vuoksi.

h) Muita agendalla olevia asioita

Antti Närhinen kertoi ILO:n evaluointiraportista, jonka mukaan ILO:n hankkeissa näkyy huonosti kollektiivisen neuvotteluvoimavarojen taistaminen. IMEC-ryhmä yleensä lausuu näistä. Myös ympäristöasioihin ja vammaisiin tulee kiinnittää enemmän huomiota. Tasa-arvo näkökulma on parantunut, kuten myös ILO:n tilaajaosaaminen.

Hallintoneuvostossa on esillä myös vuoden 2023 konferenssin päätösten seuranta: oppisopimussuositus ja työvoiman oikeudenmukaisen siirtymän komitean johtopäätökset.

3 Hallituksen esitysluonnos, yleissopimus väkivallan ja häirinnän poistamisesta

Hanna-Mari Pekuri kertasi yleissopimuksen ratifioinnin pitkittyneen valmistelun vaiheet. Päivitetyt kohdat ovat 1.2.2 (EU:n valtuuttamispäätösehdotus ja sen käsittely) ja 10.1.1 (EU:n ja jäsenvaltioiden välinen toimivallanjako), lisäksi on tehty päivityksiä ja korjauksia, mutta ei merkittäviä muutoksia asian aiempiin, vuoden 2020 sopimusjaosto- ja neuvottelukuntakäsittelyyn ja vuoden 2022 neuvottelukunnan kirjalliseen menettelyyn verrattuna. Asia on tarkoitus esitellä viikolla 46.

Sopimusjaostolaisilta ei tullut esitykseen kommentteja ennen tämänkertaista neuvottelukuntakäsittelyä. Esitys hyväksyttiin ja sen etenemiseen oltiin tyytyväisiä.

4 Tilanpäivitys ILO:n ja Suomen toimista kestävän kehityksen sosiaalisen ulottuvuuden vahvistamiseksi:

- SDG-Summit, Global Accelerator for Jobs and Social Protection, Global Coalition for Social Justice, Universal Social Protection USP, Social Summit 2025
- Suomen hallitusohjelma, ulko- ja turvallisuuspoliittinen UTP-selonteko, YK-selonteko, Kehitys- ja ulkomaankauppaselonteko

STM:n kv-yksikön Timo Voipio esitti em. aiheista kattavan tilannekatsauksen, jonka diat toimitetaan neuvottelukuntalaisille jälkilähettyksenä. UM on lähettänyt Global Coalitionin sihteeristöön viestintätehtäviin kahdeksi vuodeksi Antton Rönholmin. Suomen halukkuutta koalition partneriksi tulisi selvittää. Liittymisellä voi olla merkitystä myös YK:n turvallisuusneuvostoon pyrkimisen kannalta osana Suomen myönteistä maakuvaa.

5 Muut asiat

- TEM:n lausuntopyyntö ratifioimattomista (art 19) on lähtenyt, TEM:n DL 8.12.2023, ILO:n DL 28.2.2024
 - ILO:n tilastokonferenssi 11. -20.10.2023, [21. ICSL](#), Suomen edustaja on Hanna Sutela Tilastokeskuksesta.

Seuraaviksi Teams-kokousten ajankohdiksi päätettiin

- sopimusjaosto perjantai 19.1.2024 klo 10.00 ja
- neuvottelukunta perjantai 26.1.2024 klo 10.00

Sopimusjaoston asialistalla on mm. artiklan 19 mukainen vuosiraportti ja neuvottelukunnassa sen toimintakertomus ja -suunnitelma. ILO:n pääjohtajan vierailua Suomeen on suunniteltu alustavasti keväälle.

6 Tulevat ILO:n tilaisuudet ja kokoukset

- Joint IMO/ILO Conference on Work at Sea, 13.11.2023.
Todettiin, että osallistutaan ainakin LVM:stä ja Aino-Maija Alstela, STM.
- Linkki ILO:n [tuleviin tapahtumiin](#).

7 Kokouksen päättäminen Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.32.

Puheenjohtaja

Päivi Kantanen

Sihteeri

Erja Matikainen

Jakelu

Neuvottelukunnan jäsenet

Tiedoksi

Jan Hjelt, TEM
Kimmo Ruth, TEM
Nico Steiner, TEM